

PREVENȚIA SI COMBATEREA BOLILOR ÎNTRE IDEAL SI REALITATE

Istoria ne arată că unul din cele mai dificile lucruri care trebuie să îl facem în profesia medicală este prevenția.

De-a lungul timpului omenirea a fost, cel mai adesea preocupată de combaterea unei boli și nu de prevenirea ei.

Și iată că, în acest secol, încă o afecțiune vine să ne demonstreze că idealul este legat de prevenție.

Epidemia de Ebola care a marcat câteva săptămâni problematica medicală mondială este un astfel de exemplu.

Deși măsurile stricte de prevenție și de respectare a igienei mediului, locuinței și a celei individuale sunt singurele măsuri eficiente la ora actuală, în lipsa unui vaccin sau a unei terapii țintite, totuși campaniile de educație pentru sănătate au fost nu numai reduse ca număr, dar și aproape lipsite de reflexie în presa nemedicală.

Astfel, atât personalul medical cât și misionarii sau mass-media care s-au ocupat de afecțiune au încercat să prezinte cu lux de amănunte evoluția numărului de cazuri, modul de răspândire a acestora, dar nu există informații despre numărul de campanii de sănătate duse în această perioadă sub egida OMS sau a altor organizații non-guvernamentale.

Această reflexie amară m-a făcut să mă reîntorc în timp, la campania din 1938 din România, care a inclus un număr foarte mare de prelegeri de educație pentru sănătate, sau la preocuparea constantă din Gazeta de Transilvania din secolul al XIX-lea și începutul secolului XX, în care medici celebri din Brașov susțineau educația populației prin articole scrise cu regularitate.

Vorbim astăzi tot mai mult despre dreptul pacientului la informare, despre dreptul la libertatea de a alege și a accepta un tratament în cunoștință de cauză. Dar uităm adesea că, acest drept pleacă de la dreptul lui de a fi informat asupra modului în care poate să nu se îmbolnăvească.

Condusă în special de curativiști (așa cum îmi place să îi numesc), adică de persoane care lucrează în domeniul tratării pacienților, profesioniștii în domeniul prevenției nu numai că sunt foarte puțini (multe direcții sanitare au doar 1-2 oameni dedicați unor astfel de acțiuni), dar din păcate nu au nici suportul logistic sau financiar pentru a face acest lucru.

Dacă ne uităm la curricula de la diferite programe de studiu din România, constatăm chiar că majoritatea facultăților de medicină nici nu au astfel de materii, iar nou înființată disciplină Asistența primară a stării de sănătate este departe de a fi mulțumitoare din acest punct de vedere.

Majoritatea programelor de studiu au doar câteva ore alocate în cadrul altor discipline, așa cum este cea de sănătate publică.

Lucrurile stau ceva mai bine în alte domenii și constatăm că există ore de promovarea sănătății la facultățile de psihologie sau cele de asistență socială, fapt îmbucurător pentru că există premisele dezvoltării echipelor interdisciplinare, dacă și domeniul medical s-ar alinia unor astfel de cerințe.

Una din primele discipline cu care am venit în contact în Finlanda, în 1999, era tocmai cea de promovarea sănătății, studenții fiind învățați nu numai cât de important e să previi, dar și cum poți să faci acest lucru.

Modelul finlandez nu este, evident, superpozabil în România. Cu toate acestea există suficiente exemple privind educația din acea țară care ar trebui să beneficieze de reflexia noastră.

Și pentru că așa cum spune Mihai Stănescu: „*Nimeni nu a fost schimbat de ceea ce am spus eu. Toți s-au transformat datorită a ceea ce au înțeles ei*”, sper ca aceste modeste rânduri să fie un moment de reflexie în activitatea noastră a celor din domeniul medical.

*Prof.univ.dr. Liliana Rogozea
Facultatea de Medicină Brașov*